

BALASSI BÁLINT MEGYEI KÖNYVTÁR

KÖNYVTÁR

2018. május

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár kiadványa

89. ÜNNEPI KÖNYVHÉT ÉS 17. GYERMEKKÖNYVNAPOK
2018. június 7 - június 11.

A TARTALOMBÓL

Előzetes

89. Ünnepi Könyvhét és 17. Gyermekekönyvnapok programjai 2. oldal

Nálunk történt

Nagy Mónika: 3. oldal
Együttműködés-partnerség

Holtai Zsuzsanna: 4. oldal
Papírszínház. A jövő mesemondása

Persikné Bakos Eszter: 5. oldal
„Szörföző“ nagyik a megyei könyvtárban

Rideg Zsoltné: 6. oldal
Kulturális közfoglalkoztatás Nógrád megyében és a Balassi Bálint Megyei Könyvtárban

Megyei hírek

Ferik Ibolya: 7. oldal
Kistelepülési könyvtárak ellátásának legfontosabb eredményei 2017-ben

Ferik Ibolya: 9. oldal
Gyertek ti is a KönyvtárMoziba!

Fülöpné Pethó Magdolna: 10. oldal
Élő Könyvtár

Ferik Ibolya: 11. oldal
Új könyvtári szolgáltatóhely nyílt Jobbágyiban

ELŐZETES

**89. ÜNNEPI KÖNYVHÉT ÉS
17. GYERMEKKÖNYVNAPOK
2018. június 7-11.**

Balassi Bálint Megyei Könyvtár

Június 7. (csütörtök)

11.00 óra

Városi megnyitó és ünnepi program

14.00 óra

Vendégünk Dr. Agócs Gergely zenész, etnográfus, a Hagyományok Háza tudományos munkatársa
Könyvbemutató: Pál István mesél - Egy nógrádi magyar pástorember mesekincse

Június 8. (péntek) 16.30 óra

A Palócföld irodalmi, művészeti, közéleti folyóirat 2018/2. számának bemutatója
Vendég: Benedek Szabolcs, író

Június 9. (szombat) 10.00-13.00 óra

Családi Csudaterasz
Mesefelolvasás Edit nénivel, papírszínház, büttykölő, könyvek, zene, emberek

Június 11. (hétfő) 16.30 óra

„Délutáni verselés“
a Balassi Bálint Asztaltársaság programja

Fiókkönyvtári rendezvények

Június 6. (szerda) 17.00 óra

Beszterce-lakótelepi Fiókkönyvtár
Népviselési babagyűjteményét bemutatja Maruzsné Kovács Éva népművész

Június 7. (csütörtök) 14.00 óra

Forgách-i Fiókkönyvtár
„Mennyire vagy illetendő kamasz?“
Viselkedési infók tiniknek

Június 8. (péntek) 8.30 óra

Forgách-i Fiókkönyvtár
„Kalandozás Betűországban“
Játék „Betűország“ lakóival

Könyv-kultúra-találka a téren

A megyei könyvtár főbejáratánál a város művelődési intézményei, a Libri könyvesbolt, irodalmi, művészeti társaságok mutatkoznak be.
Retró könyvvásár – „Kettőt fizet, négyet vihet“

Belelapozgató – könyvtári terasz friss könyvekkel,
folyóiratokkal
Jubileumi kedvezményes beiratkozás június 4-11. között

Előrendezvények

Június 1. (péntek) 10.00 óra

Hottentotta – színházi előadás

A Nyitott Kör Színházi Nevelési Társulat előadása
a környezettudatosságról gyermekeknek

Június 4. (hétfő) 13.30 óra

„...akárhogy számolom is harminc év...”

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár új épületének
30 éves jubileumi ünnepe
és a Balassi-díj díjátadó ünnepe

NÁLUNK TÖRTÉNT

NAGY MÓNIKA EGYÜTTMŰKÖDÉS-PARTNERSÉG

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár nagy hangsúlyt fektet a partnerségre, az együttműködésekre. Folyamatosan keresi a lehetőségeket, partnereket, bővíti az együttműködés területeit. A könyvtár írásos, dokumentált együttműködéseinek száma összesen 165. Együttműködési számának 70%-át a kistérségi önkormányzatokkal kötött megállapodások teszik ki. Nagy hangsúlyt fektet a civil szervezetekkel és az oktatási intézményekkel történő együttgondolkodásra. Az intézmény az elmúlt időszakban négy együtt-

A könyvtárral írásos együttműködést kötő partnerek száma	2017.
Civil szervezetek	11
Határon túli könyvtárak	1
Vállalkozók	2
Oktatási intézmények	13
A kistérségi önkormányzattal kötött megállapodások száma	119
Egyéb	19
Összesen	165

működést kötött, amely a további szakmai munka sikere érdekében meghatározó jelentőséggel bír.

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Nógrád Megyei Szervezete tavalyi utolsó taggyűlésén került sor a Balassi Bálint Megyei Könyvtár és az MKE Nógrád Megyei Szervezete közötti együttműködési megállapodás aláírására. A két szervezet közötti együttműködés már több évtizedes múltra tekint vissza, de a hivatalos dokumentációra most került sor. A megállapodást Molnár Éva, a könyvtár igazgatója és Nagy Mónika, a szervezet elnöke írták alá. Az együttműködés fő területei: közös állásfoglalás a könyvtárosképzés és -továbbképzés kérdéseiben, közös szakmai programok, fórumok szervezése, közös pályázati munkában való részvétel, közös pályázati programok kidolgozása.

Az intézmény nagy hangsúlyt fektet a határon túli partnerekkel történő együttműködésre pl. füleki könyvtár, a rimaszombati Tompa Mihály Református Általános Iskola, az Almágyi Tagiskola. A Balassi Bálint Megyei Könyvtár több évtizede áll kapcsolatban a Losonci Nógrádi Könyvtárral. Közös szakmai céljaikat megfogalmazva, Losoncon együttműködési megállapodást kötött a két intézmény. A felek kölcsönösen együttműködnek a szélesebb értelemben vett kulturális tevékenységek területén, melyek segítik a határ menti régióban élők múltjának és jelenének jobb megismerését. A könyvtárak hatáskörébe tartozó, illetve a szolgáltatásokat használó lakosok számára kölcsönösen népszerűsítik a kulturális értékekre vonatkozó időszerű információkat.

A közös célok mentén való szakmai együttgondolkodás alapját képező megállapodást a Balassi Bálint Megyei Könyvtár részéről Molnár Éva igazgató, a Losonci Nógrádi Könyvtár részéről pedig Daša Filčíková igazgató írta alá.

A nyilvános könyvtárak alapfeladata, hogy a kulturális

örökség megőrzésével a helyismereti dokumentumok archiválását és közzétételét segítsék. A múlt értékeinek hagyományos formában történő elérhetővé tétele mellett fontos a helyismereti kutatást segítő, a helyi értékek nyilvános elérhetőségét biztosító digitális tudástárak létrehozása. Ezért az intézmény és dr. Praznovszky Mihály, a minél hatékonyabb, korszerűbb, és a felhasználók szükségleteire építő szolgáltatások elérésére érdekében szoros együttműködést alakított ki. Az együttműködési megállapodás aláírásával a cél dr. Praznovszky Mihály szerző történelmi, irodalomtörténeti, társadalomtörténeti munkáinak, tanulmányainak, önálló műveinek digitalizálása és visszakereshetővé tétele a Balassi Bálint Megyei Könyvtár Digitális Könyvtárában.

Pár hete került aláírásra az a megállapodás, amelyet a Salgótarjáni Civilekért Közhasznú Alapítvánnyal kötött a könyvtár. Az együttműködési megállapodást aláíró felek elkötelezték a salgótarjáni civil szervezetek számára valós igényekre reagáló szolgáltatások és együttműködések, valamint a közéletben vállalt feladatok hatékony megvalósítására, a lakosság kulturális igényeinek kielégítésére.

Cél a felek közötti kölcsönös segítségnyújtás kulturális területen, a város közéletébe való bekapcsolódás feltétel-rendszerének bővítése, a partnerség szélesítése a kulturális intézmény és a civil szervezetek között. Munkájukat összehangolják a salgótarjáni civil szervezetek számára nyújtott szolgáltatások haté-

konyságának növelése érdekében, keresik a lehetőségeket közös pályázatok beadására, forrás-teremtés bővítésére. Kifejezik azon szándékukat, hogy segítik egymást rendezvények, konferenciák, előadások, közösségi események megrendezésében, partnerségben töreksenek a szektorközi együttműködés (önkormányzati, civil, üzleti) erősítésére.

A könyvtár nyitott és kezdeményező további partnerek felkutatásában, befogadó az innovatív megoldásokat kínáló formális és informális szerveződések irányába, annak érdekében, hogy Salgótarján város lakosai számára minőségi és sokrétű szolgáltatásokat nyújtson.

HOLTAI ZSUZSANNA PAPÍRSZÍNHÁZ A JÖVŐ MESEMONDÁSA

Egyre több gyerek érkezik az iskolába az olvasás-írás elsajátítására éretlen neurológiai rendszerrel. Felnő egy új generáció, amelyik ha technikai szinten olvas is, nem érti a szöveget és nem képes saját örömeire olvasni. Manapság a nyolcéves gyerekeknek készült könyvekben annyi képi megerősítés van a megértés biztosításához, mint néhány évtizeddel ezelőtt az ötéveseknek készült könyvekben volt.

Gyermekkönyvtárosként naponta szembesülök azzal, hogy a gyerekek nem szeretnek, illetve nagyon nehezen olvasnak, tisztelet a kivételnek. Elsődleges feladatnak tekintem ennek a nehézségnek a segítségét, megszüntetését. Szerencsére az újra fogékony tanító nénik és óvónők jócskán vannak a környezetemben, ezért is indítottuk el ebben az évben a Papírszínházi foglalkozásainkat itt, a Balassi Bálint Megyei Könyvtár Mikkamakka Gyermekkönyvtárában. Most már az eltelt hónapok tükrében elmondhatom, hogy nagy siker. Nem csak a hozzánk rendszeresen ellátogató csoportok körében, hanem voltak már szép számmal olyanok is, akik a honlapunkat nézegetve kértek ilyen foglalkozást iskolájuk, osztályuk számára.

Mi is ez a Papírszínház?

A kamishibai japán eredetű szó, jelentése: papírszínház. A papír, azaz a kami, és a színház, azaz a shibai szavak összetétele. A Papírszínház színházzá alakítja a mesekönyveket. A lapok mindegyike a történet egy-egy epizódját jeleníti meg. A hátoldalon fekete-fehér apró képen ismétlődik a gyerekekkel szemben elhelyezkedő mesélő számára a hallgatók által látott illusztráció, és itt olvasható a mese szövege is. Itt

találunk a szöveg és a lapok mozgatására vonatkozó ajánlásokat is, dőlt betűvel. A fakeretben megjelenő képek a közönség által jól láthatóak, így a figyelem egyszerre tud az illusztrációkra és a szövegre irányulni.

Minden hallgató egyszerre élvez a mesét és a hozzá készített illusztrációkat. A képek egyszerűek, messziről is jól láthatóak. A szöveg többnyire rövid, kevés leíró részt tartalmaz.

A kamishibai legfontosabb sajátossága, hogy képes a gyerekek figyelmét maximálisan fókuszálni. Amikor az olvasó egymaga találkozik egy képeskönyvvel, annak történetével, képeivel, akkor egyszemélyes élményben lesz része, amit a közösségtől távol, függetlenül él meg. Ezzel szemben a kamishibai kollektív élményt nyújt számára.

A japán kamishibai Európában az 1970-es években jelent meg.

Magyarországon 2009 óta a Csimota Könyvkiadó ad ki klasszikus és mai történeteket egyaránt feldolgozó Papírszínház-meséket.

Kicsit továbbgondolva a Papírszínház adta lehetőségeket, már van olyan általános iskolai osztályunk, ahol annyira megszerették a gyerekek a Papírszínházat, hogy már ők írják a mesét és készítik hozzá az illusztrációkat. Ez is mutatja, mennyi lehetőség rejlik a mesélés eme új változatában.

**PERSIKNÉ BAKOS ESZTER
„SZÖRFÖZŐ” NAGYIK
A MEGYEI KÖNYVTÁRBAN**

Könyvtárunkban évről-évre lehetőséget kínálunk a nyugdíjas korosztály számára, hogy internethasználói tanfolyamunkra beiratkozzanak. A tanfolyam célja,

hogy az idősebb korosztályt is bekapcsoljuk a számítógép-használat és az internetezés vérkeringésébe, megmutassunk olyan alkalmazásokat, megoldásokat, internetes oldalakat, amelyek segíthetnek a hétköznapokban, vagy kikapcsolódást, szórakozást nyújtanak. Emellett igyekszünk a képzés során – ha arra igény mutatkozik – az okos eszközök használatába is betekintést nyújtani.

Idén márciusban ismétlődő tanfolyamra invitáltuk a kisterenyei nyugdíjas klub tagjait. Az érdeklődők tavaly ősszel a kezdő "kattintásokat" megtették, a 20 órás tanfolyamon elsajátították az alapszintű számítógép-használati ismereteket, fájl- és mappakezelést, alapszintű internetes ismereteket, elektronikus levelezést, internetes kereséseket, a mindenki által hasznos weboldalak használatát. Most felfrissíthették ismereteiket. Öt alkalommal találkoztunk a "diákokkal", a tíz óra alatt ismételtünk, így elmélyíthették az eddig tanultakat.

A tanfolyam az Internet Fiesta hetét is felölelte, melynek jelmondata: KÖNYVTÁR – INTERNET – EGÉSZSÉG, így meglepetéssel is szolgáltunk a számukra. Az ismétléseken túl virtuálisan felkerestük hazánk gyógyfürdőit, nordic walkingoztunk, tornáztunk, örömtáncoltunk, egészségesre ettük, ittuk magunkat. Füves Gyuri bácsi honlapján ismerkedtünk a gyógynövényekkel, a betegségekre gyógyírt adó teafüvekkel. Kalandoztunk a virtuális térképen, utaztunk tömegközlekedéssel.

Nagyon kellemes hangulatban, gyorsan telt el a tíz óra. Kedves gesztussal megköszönték a munkánkat és jelezték, hogy szívesen jönnének újra, töltenék nálunk az időt, és ismételnének-ismételnének, mert abból sohasem elég.

RIDEG ZSOLTNÉ
KULTURÁLIS KÖZFOGLALKOZTATÁS
NÓGRÁD MEGYÉBEN ÉS A BALASSI BÁLINT
MEGYEI KÖNYVTÁRBAN

Intézményünk, a Balassi Bálint Megyei Könyvtár a kezdetektől részt vesz a Kulturális Közfoglalkoztatási Programban.

Az Országos Széchényi Könyvtár által koordinált Kulturális Közfoglalkoztatási Programhoz 2016. március hónapban csatlakoztunk először.

A foglalkoztatási program küldetése, hogy a kulturális közfoglalkoztatottak tevékenységükkel hozzájáruljanak a települési értékek feltárásához, a helyi rendezvények megvalósításához, a helytörténeti gyűjtemények bővítéséhez, a közösségi élet újrászervezéséhez, valamint a kulturális alapellátás új módszerekkel, tevékenységekkel való bővítéséhez.

A programon belül elkülönített szakmai terület a KÖNYVTÁR-i tevékenység, melynek támogatásához a kormányzat az Országos Széchényi Könyvtáron, mint közfoglalkoztatón keresztül biztosítja a könyvtári területek részvételét a célok megvalósításában.

A program célja, hogy elősegítse a magasabb képzettségű álláskeresők, diplomával rendelkezők könyvtári területen történő foglalkoztatását, az elsődleges munkaerő piacra történő visszatérését.

Intézményünk egyik feladata, hogy a Nógrád megye

településein működő könyvtárak fenntartóinál felmérje és összegyűjtse a kulturális közfoglalkoztatási létszámgigényeket. Az adatok összegyűjtése és elküldése után az Országos Széchényi Könyvtár minden partnerintézménnyel közvetlenül tartja a kapcsolatot, az ügyintézés a partnerintézményekkel közvetítő nélkül történik.

A 2018 márciusában kezdődő VI. Kulturális Közfoglalkoztatási Program ügyintézéséhez a közfoglalkoztatási portált, ami lényegesen megkönnyíti az adminisztrációs munkát.

A könyvtári közfoglalkoztatási létszámot a Belügyminisztérium országosan a 2018-as évre 1.086 főben maximalizálta. Az Országos Széchényi Könyvtár Nógrád megyében erre az évre 42 főben határozta meg az elosztandó létszámot. Pótlólagos igénnyel jelentkezett még 3 település. Ennek megfelelően 35 település 45 fős kulturális közfoglalkoztatott igényét jeleztük. Ahogy a táblázat is mutatja, jelenleg 26 településen 35 fő kulturális köz-foglalkoztatott végzi munkáját megyénkben.

Megyei könyvtárunk is él ezzel a lehetőséggel, így 4 fő kulturális közfoglalkoztatott nyújt segítséget az adminisztratív munkánkban. Intézményünk szerencsés abban a tekintetben, hogy olyan kollégákat sikerült bevonnunk a programba, akik lelkes segítők könyvtári munkánk egyes részeinek. Hozzáállásukról és munkavégzésükről csak elismeréssel tudunk szólni, de a könyvtár létszámgondját csak részben váltják ki.

TELEPÜLÉS	IGÉNYELT LÉTSZÁM	BETÖLTÖTT LÉTSZÁM	TELEPÜLÉS	IGÉNYELT LÉTSZÁM	BETÖLTÖTT LÉTSZÁM
Buják	2 fő	2 fő	Nograd	1 fő	0 fő
Diosjenő	1 fő	1 fő	Nogradsipek	1 fő	1 fő
Dregelypalánk	1 fő	1 fő	Nogradszakal	1 fő	0 fő
Galgaguta	1 fő	1 fő	Patak	1 fő	1 fő
Herencsény	1 fő	1 fő	Patvarc	1 fő	1 fő
Hont	2 fő	2 fő	Píliny	1 fő	0 fő
Ipolyzög	1 fő	1 fő	Rákóczi tanya	1 fő	1 fő
Jobbagyi	1 fő	1 fő	Salgótarján	4 fő	4 fő
Karancseszi	2 fő	2 fő	Sámsonháza	1 fő	1 fő
Karancslapujtó	2 fő	0 fő	Soshartyán	1 fő	0 fő
Kerbodony	1 fő	1 fő	Szalmatercs	1 fő	1 fő
Lucfalva	1 fő	0 fő	Szarvasgede	1 fő	1 fő
Magyarnándor	1 fő	1 fő	Szécsenke	1 fő	1 fő
Mátraminiszent	2 fő	2 fő	Szécsény	3 fő	3 fő
Mihálygerge	1 fő	0 fő	Szente	1 fő	1 fő
Nagylóc	1 fő	1 fő	Szurdokpüspöki	1 fő	1 fő
Nemti	1 fő	0 fő	Tar	1 fő	1 fő
Nézsza	1 fő	0 fő	Összesen	45 fő	35 fő

MEGYEI HÍREK

FERIK IBOLYA KISTELEPÜLÉSI KÖNYVTÁRAK ELLÁTÁSÁNAK LEGFONTOSABB EREDMÉNYEI 2017-BEN

Szolgáltató rendszerünk 2017-ben már 119 kistélepülésen biztosította az információhoz és a dokumentumokhoz jutást és a kulturált könyvtárhasználat lehetőségét. Friss dokumentumokkal, folyóiratokkal olyan választékot biztosítunk a kistélepülésen élők számára, amiért érdemes bemenni a kiskönyvtárakba. A megújult kényelmes könyvtárbelső, a korszerű technikai felszereltség vonzó, az olvasók ma már nemcsak kölcsönözni járnak a könyvtárakba.

Ezt támasztják alá a forgalmi mutatók is: a legnagyobb fejlődést a helyben használatok adatai mutatják a településeken, azaz a felnőttek és a gyerekek is szívesen időznek a könyvtárakban. Nőtt a személyes használatok száma és az internethasználat mértéke is, főként a nagyobb településeken. Itt emelkedett a kölcsönzött dokumentumok száma is.

A beiratkozott olvasók aránya továbbra is a legkisebb településen a legmagasabb, 24%. A nagyobb településeken is szeretnénk elérni, hogy a lakosság legalább 10%-a beiratkozott olvasó legyen.

Emelkedett a nyitva tartási órák száma is, ez a közfoglalkoztatottak számának növekedésével is magyarázható. Fontos lenne az ő helyüket stabilizálni, mert szükség van a munkájukra. A kisebb települések többségében a könyvtárosok képzettsége megfelelő. Az 1.500 és a 2.500 lakos feletti települések esetében, ahol a 39/2013-as EMMI rendelet már közép- illetve felsőfokú könyvtáros szakképesítést ír elő, alacsony a szakképzettek aránya, ezen fontos lenne javítani.

A rendszer működtetésének, ezen belül a könyvtárak fejlesztésének terén szorosan együttműködünk a fenntartó önkormányzatokkal. A fenntartók lehetőségeikhez mérten törekednek az épületek, könyvtárhelyiségek felújítására, könyvtárunk pedig támogatja a berendezések és a bútorzat megújítását, a helyiségek komfortosabbá, otthonosabbá tételét.

Az önkormányzatok részéről a múlt évben is nagy volt az érdeklődés a Nemzeti Kulturális Alap eszköz-

fejlesztési pályázata iránt. Könyvtárunk minden pályázó számára biztosította a pályázati konzultáció és a helyszíni felmérés lehetőségét. Négy pályázatot szakmai véleményünkkel is támogattunk. 2017 őszén az NKA jóvoltából 3 könyvtár került teljes felújításra. A kétbodonyi és a hugyagi szolgáltató hely a 2016. évi pályázat támogatottjaként, Szalmatercs pedig a 2017-es év sikeres pályázójaként újult meg. Eredményesen pályázott még Lucfalva, ahol a felújított könyvtár átadására 2018-ban kerül majd sor.

Jobbágyiban és Varsányban a megyei könyvtár és a helyi önkormányzat összefogásával megújult a könyvtár helyisége, új bútorzattal gazdagodott a település könyvtára. Új polcok készültek Mátraszőlős, Buják, Nógrádsípek, Dejtár, Kutasó és Mátramindegyháza könyvtárába.

Folytattuk a szolgáltatóhelyek technikai felszereltségének bővítését is. 27 szolgáltatóhelyre tudtunk új asztali számítógépeket, vagy laptopokat vásárolni, 12 települést segítettünk a KönyvtárMozi szolgáltatás elindításához hiányzó eszközök beszerzésével.

A könyvtárak otthonosabbá, barátságosabbá tételében gyereksarkot alakítottunk ki több könyvtárban, új fejlesztőjátékokkal, babzsákokkal tettük vonzóvá a szolgáltató tereket. Új képeket, szakszerű és esztétikus tájékoztató feliratokat készítettünk. 30 szolgáltatóhely számára papírszínházat vásároltunk.

A fejlesztések mellett biztosítottuk a dokumentumok rendszeres cseréjét, a letéti állományok frissítését. A csereállomány gyarapítását, feldolgozását folyamatosan végeztük. 2017-ben 15.037 db dokumentumot szereztünk be 30.825.000 Ft értékben. A községek által vásárolt könyvek feldolgozásában és leltározásában is

segítettünk, a nyilvántartásba vett dokumentumokat elektronikus katalógusunkban elérhetővé tettük. Az év során összesen 36.153 dokumentumot szállítottunk ki letéti csereként, így átlagosan 304 új dokumentum került ki egy-egy szolgáltatóhelyre.

A településekre 460 folyóiratot fizettünk elő 3.004.000 Ft értékben.

A helyi információk és értékek bemutatása jegyében a szolgáltatóhelyekre eljuttattuk a Nógrád Megyei Hírlap, a Tarjáni Városlakó magazin és a Palócföld című folyóirat példányait, valamint helyi, megyei kötődésű szerzők kiadványait.

A könyvtárak saját állományának gondozását, revízióját a beérkező igények alapján terveztük meg, de a váratlan költözések, könyvtárosváltás és egyéb sürgősségi feladatok miatt változott az előzetes terv, így kezdtünk alkalmazkodni a helyzethez.

Könyvtárosváltás miatt állományellenőrzést végeztünk Ipolytarnócon, Nógrádon, Dejtáron, Mátravácon, Terényben, Kutasón, Garábon, Varsányban, Karancsságón és Cserhátszentivánon kivontuk az állományból az elhasználódott és avult dokumentumokat. Terényből és Nógrádból nagyobb mennyiségű dokumentum átleltározására került sor. Átválogattuk és átleltároztuk a Jobbágyi könyvtár állományát.

Örömmel tapasztaltuk, hogy a helyi kollégák is szívesen vettek részt az állománygondozással kapcsolatos munkákban. A legtöbb könyvtárban az ő segítségükkel sikerült a helyi állományokat egységes raktári jelzettel ellátni. Több helyen az új könyvtári nyilvántartások kialakítását végezték el, másutt bekapcsolódtak az állományfeltárásba. 2017-ben Nőtincs, Nézsa és Szarvasgede könyvtárának álló-

mánya a helyi könyvtárosok munkája nyomán került be az egységes Corvina adatbázisba. Jelenleg 72 könyvtár teljes állománya érhető el elektronikus katalógusunkban.

Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerünk 2017-ben is biztosított az ellátott települések számára könyvtári és közösségi programokat. Az évi négy alkalommal igénybe vehető, az olvasást, kultúrát támogató ingyenes programjaink iránt tovább növekedett az érdeklődés.

Nógrád megyében a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében 338 programon 12.199 gyermek és 12.383 felnőtt, összesen 24.582 lakos vett részt, és kapcsolódhatott ki a kulturált, igényes közösségi rendezvényeken.

Olvasásnépszerűsítő játékaink közül a kisebbeknek "Vakációzz Filuval a könyvtárban!" címmel indítottunk pályázatot, mely a nyári szünidő idejére kínált hasznos elfoglaltságot a gyerekek számára. Ősszel megyei olvasónapló pályázatot hirdettünk 12-18 éves fiatalok számára „Álmodd meg a jövő városát!” címmel. Mindkét játékunkra sokan jelentkeztek a megye különböző könyvtáraiból és iskoláiból.

Könyvtárosaink aktívan vettek részt szakmai továbbképzéseinken. Megyei minőségirányítási tréningjeinken és a Magyar Népmese Napja alkalmából megrendezett szakmai napunkon is nagy számban vettek részt a KSZR könyvtárosok.

A múlt évben két KSZR műhelynapot szerveztünk, a tavaszi programot Varsányban, az őszi Kétfodonyban rendeztük meg. Témáink a KönyvtárMozi, babák és mamák a könyvtárban, valamint a helyismereti szolgáltatások voltak.

A KSZR tagkönyvtárosok számára Corvina használat és kölcsönzés tanfolyamot szerveztünk, júliusban

8+11 fő részvételével. Örömmel tapasztaltuk, hogy évről-évre érdeklődőbbek és nyitottabbak a képzésen résztvevők, és igyekeznek a gyakorlatban is felhasználni a tanfolyamokon tanultakat.

2017-ben kiemelt témánk volt a KSZR-ben a KönyvtárMozi népszerűsítése, melyet szakmai és műhelynapokkal, bemutató foglalkozásokkal igyekeztünk minél szélesebb körben megismertetni. Munkánk nem volt hiábavaló, hiszen a vetítések száma és a látogatók száma is jelentősen megnőtt a szolgáltatást biztosító településeken.

Könyvtárellátás – Nógrád című Facebook oldalunkat 41.390-en látogatták. Itt szakmai munkánkról és a szolgáltatóhelyeken zajló eseményekről adtunk hírt. Több szolgáltatóhely is rendelkezik Facebook oldallal, ők is rendszeresen beszámolnak tevékenységükről. Filu oldalának 6.345 látogatója volt.

Eredményes, sikeres évet zártunk, reméljük, hogy a folytatás hasonló lesz. Fontos lenne a működési feltételek megteremtése mellett a tartalmi elemek erősítése és a használók aktivitásának további erősítése.

FERIK IBOLYA

GYERTEK TI IS A KÖNYVTÁRMOZIBA!

Sokan megfogadták ezt az invitálást, és ma már rendszeres látogatói valamely KSZR szolgáltatóhely KönyvtárMozi vetítéseinek.

A program az egyik legújabb KSZR szolgáltatás, melynek keretében sikerült a legkisebb települések számára is biztosítani a magyar filmek vetítését, és a filmélmény mellett a közösségi együttlét erősítését is.

2017-ben kiemelt feladatunk volt a KönyvtárMozi szolgáltatás népszerűsítése, módszertani segítése, támogatása. Ennek érdekében több, a projekthez kapcsolódó tevékenység épült be feladataink közé.

Felmértük a megyében a már működő KönyvtárMozi könyvtárak helyzetét, működési feltételeit, technikai ellátottságát. A felmérés alapján a szükséges fejlesztésekre javaslatot tettünk. A szolgáltatáshoz csatlakozó könyvtárak számára helyszíni látogatással konzultációs lehetőséget biztosítottunk, amikor is lehetőség nyílt a csatlakozással, a szolgáltatás elindításával kapcsolatos kérdések, problémák megbeszélésére.

Sikeres pályázatot nyújtottunk be az NKA-hoz, melynek keretében szakmai programokat és bemutató foglalkozásokat szervezünk a szolgáltatást elindítók

számára. Programindító KSZR műhelynapunkat nagy érdeklődés mellett rendeztük meg Varsányban, ahol a KönyvtárMozi lehetőségeivel és eddigi tapasztalataival ismerkedtünk meg. A programot záró szakmai napunkra pedig az egri Bródy Sándor Megyei Könyvtár igazgatóját és munkatársait hívtuk meg, akik Heves megyei példákat, mintaprogramokat mutattak be.

Az év során 2 módszertani szakmai napot valósítottunk meg Kozárd és Nógrádmegyer, illetve Karancskeszi és Vanyarc helyszíneken. Bemutató foglalkozásokon vehettünk részt a különböző korosztályú és összetételű csoportok számára szervezett vetítéseken és az azt követő foglalkozásokon. A napot a tapasztalatok közös megbeszélése, összegzése zárta.

A szakmai napokon túl 11 településen, felkért könyvtáros és pedagógus szakember tartott olyan mintafoglalkozást, melynek segítségével a helyi közönség is megismerhette a KönyvtárMozi célját és működését, és amelynek alapján a könyvtárosok maguk is képesek hasonló foglalkozásokat tartani. A tematikát úgy állítottuk össze, hogy a felnőttek és gyerekek számára egyaránt vonzó programot kínáljon. Nem titkolt szándékunk volt az idősebb korosztály megszólítása.

A tapasztalatok alapján elmondható, hogy 2017-ben 12 település regisztrált újként a KönyvtárMozi rendszerébe, a régi és új tagok közül 19 könyvtárban zajlanak rendszeresen vetítések.

A programokon résztvevők száma több, mint négyeszeresére nőtt az előző évihez képest.

A látogatottság az idősök körében nőtt a legnagyobb mértékben. A közös élményekkel, beszélgetéssel, játékos feladatokkal a nagyon különböző érdeklődésű emberek is közelebb kerülhettek egymáshoz. Örömmel tapasztaltuk, hogy több településen már rendszeres közönsége van a KönyvtárMozinak.

A foglalkozások szervezése tekintetében is megmutatkozik a kétféle irány. Az egyik az alkalmi csoportok, szabadidős programok iránya, a másik, egy átgondolt tematika szerint felépített program iránya, amelyen rendszeresen visszatérő, együttműködő csoportok vesznek részt. Jó példákat láthattunk erre a felnőttek és a gyerekek körében is. A rendszeresen résztvevő csoportok részéről igény mutatkozik az ilyen típusú foglalkozásokra, mivel ezek élménydúsak, kreatív eszközökkel egészülnek ki, és a könyvtárhoz köthetők.

A 2017-es eredmények és pozitív tapasztalatok kihatnak erre az évre is. Idén 10 szolgáltatóhely jelezte csatlakozási szándékát a KönyvtárMozihoz. Természetesen számukra is igyekszünk minden szakmai segítséget megadni az induláshoz és a rendszeres működéshez. Nem célunk a jelentkezők számának korlátlan bővítése. Sokkal inkább szeretnénk elérni, hogy a regisztrált településeken rendszeres legyen vetítés és a lakosság minél szélesebb rétegeit tudjuk behozni a könyvtárakba.

FÜLÖPNÉ PETHŐ MAGDOLNA ÉLŐ KÖNYVTÁR

„Amikor megszólalnak a könyvek Bercelen”

Az intézményünkben lezajlott iskolai Élő Könyvtár elnevezésű program nagy érdeklődésre tett szert, és számos kérdést vetett fel, hisz könyvtári berkekben most van kialakulóban ez az interaktív módszer.

Miről is van szó? Az Élő Könyvtár épp úgy működik, mint egy rendes könyvtár: az olvasók kikölcsönöznek egy „könyvet” - egy rövid időre. Miután elolvasták, visszahozzák, és ha kedvük van, kikölcsönöznek egy másikat. Csupán egy különbség van: az Élő

Könyvtárban a könyvek élő személyek, és a könyv és olvasója között személyes párbeszéd kezdődik. Az Élő Könyvtár Könyvei olyan emberek, akik előítéletekkel és sztereotípiákkal gyakorta szembesülő csoportokat képviselnek, és akik gyakran diszkrimináció és társadalmi kirekesztés áldozatai. Bárki lehet a könyvtár olvasója, aki kész beszélgetni a saját előítéletéről vagy sztereotípiájáról, és rászán egy órát erre az élményre. Az Élő Könyvtárban a Könyvek nemcsak beszélnek, hanem válaszolni is tudnak az olvasók kérdéseire.

A kezdeményezés öt dán fiattól ered, akik egy barátjukat ért utcai erőszakos támadás kapcsán civil szervezetet hoztak létre prevenciós szándékkal. A mozgalmukat felkarolta az Európai Tanács. Ekkor nevezték el Living Librarynek (Élő Könyvtárnak). Az erőszakról való párbeszéd mellett a másság megismertetése volt a cél. A folytatás Magyarországhoz kötődik, 2001-ben a Sziget Fesztiválon mutatkozott be először.

A berceli élő könyvek a faluban működő két intézetben lakó vakok és gyengénlátók, valamint olyan mértékben sérült emberek voltak, akik részt vesznek a falu mindennapjaiban. A gyerekek zöme velük, róluk lekezelően beszél. Gyakran nevetség tárgyává teszik őket. Az élő könyvek másik csoportja az újonnan a faluba települt SUN fesztiválosok. A felnőtt lakosság körében elharapódzott a drogosok, hippik elnevezés, melyet a gyerekek is előszeretettel kezdtek alkalmazni rájuk.

A fenti megbélyegzésekkel élő személyeket hívtam meg élő könyveknek. Kerekesszékest, vakot, gyengénlátót, pszichés betegséggel küzdő fiatalembert, Bercel új lakóiból néhányat, akik a budapesti nyüzsgéstől menekültek Bercelre és keresik helyüket a közösségben.

A programot tréningyszerű bevezetéssel kezdtem. A témához kapcsolódó történetet, tudóst, világsztárt, zenét, játékot ötvöztem, mintegy oldva a kezdeti feszültséget mindkét félben. Ezt követően az élő könyvek beszéltek magukról, különös, olykor fájdalmas, mostoha sorsukról, problémáikról. Majd a kérdések záporoztak az olvasók részéről. Hosszúra nyúlt a beszélgetés.

A katartikus élmény tapintható volt. Nagy feszültségek oldódtak fel, megkönnyebbülésről számoltak be a meghívottak. Az olvasók pedig saját paradigmáikkal, előítéleteikkel szembesültek, rácsodálkoztak... Együttéreztek egy-egy ember életének nehézségével, fájdalmával, kirekesztettségével, és ez által többen

átértékelték saját problémáikat, vélt vagy valós nehézségeiket.

Nagyon hatékonynak találok az Élő Könyvtár programot. Kellő körültekintést igényel már maga a téma, az élő könyvek, és az olvasók kiválasztása. Az előkészítő beszélgetések véleményem szerint elmaradhatatlanok. Minden esetben előre rekonstruálni kell a várható hatásokat, esetleges konfliktusokat. Csak olyan könyvtárosnak ajánlom, aki az olvasóit jól ismeri. Óvatosan, tapintatosan kell kezelni a - meghívást önként vállaló - MÁS embereket is.

Aki valami igazán újat és ötleteset szeretne megvalósítani a könyvtárban, valamint olyat, amelyre többen felfigyelnek, bátran próbálja ki ezt a módszert. Mindenképpen figyelniük kell arra, hogy az élő könyvek a helyi kontextusban „aktuális olvasmányok” legyenek.

FERIK IBOLYA ÚJ KÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÓHELY NYÍLT JOBÁGYIBAN

Bensőséges ünnepség keretében március 13-án nyílt meg Nógrád megye legújabb könyvtári szolgáltatóhelye Jobbágyiban.

Jobbágyi község 2017. január 1-től csatlakozott a Balassi Bálint Megyei Könyvtár kistérségi szolgáltató rendszeréhez. Az önkormányzat és a megyei könyvtár közös törekvése volt, hogy a könyvtári szolgáltatás a településen méltó környezetben valósulhasson meg.

A célra sikerült megfelelő helyiséget találni, amely forgalmas helyen, az óvoda közelében, a művelődési ház épületének földszintjén található. A helyiség teljes felújítását az önkormányzat a közmunkaprogram keretében saját erejéből végezte.

A megyei könyvtár támogatásával új, az Ajánlásnak megfelelő polcrendszer került kialakításra, gyereksarok, olvasóasztalok, kisbútorok kerültek elhelyezésre a helyiségben. Dekorációk, játékok, babzsákok teszik otthonossá a könyvtárat.

A megyei szolgáltatórendszer munkatársai átválogatták a könyvtár régi állományát, új nyilvántartást alakítottak ki és megkezdték az állomány elektronikus feltárását.

A könyvtári állományt az önkormányzat saját erejéből is gyarapítja, a megyei könyvtár jóvoltából pedig negyedévente új olvasmányok kerülnek a könyvtár polcaira, széleskörű kínálatot biztosítva mindenki számára.

A 100 négyzetméter alapterületű könyvtárban a község lakói nemcsak a friss olvasmányokkal, folyóiratokkal, gyermekjátékokkal találkozhatnak, hanem a korszerű információs szolgáltatásokkal is.

Az önkormányzat pályázott a Digitális Jólét Programra, amelynek keretében hamarosan új informatikai eszközökkel bővül a könyvtár eszközparkja. 2018-tól új szolgáltatás bevezetését tervezik, szeretnék bekapcsolódni a csak KSZR könyvtárak számára elérhető KönyvtárMozi programba is.

A könyvtári tér alkalmas kisebb rendezvények, könyvtári foglalkozások megtartására is. Közösségek, csoportok is jól érezhetik magukat a barátságos környezetben.

Jobbágyi község lakói számára a március 13-án átadott szolgáltatóhely olyan többfunkciós könyvtári tér, amely az olvasás, tanulás, művelődés mellett méltó helyszíne és befogadója lehet a helyi közösségeknek.

BALASSI BÁLINT MEGYEI KÖNYVTÁR

**Kiadja: Balassi Bálint Megyei Könyvtár
3100 Salgótarján, Kassai sor 2.**

Levelezési cím: 3101 Salgótarján, Pf. 18.

E-mail: mbbmkb@bbmk.hu

Web: www.bbmk.hu

Telefon: +36 (32) 521-550

Felelős kiadó: Molnár Éva igazgató

Szerkesztő bizottság: Molnár Éva, Nagy Mónika, Kapás Tünde

Nyomdai előkészítés: Kapás Tünde

Fenntartó: Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata

Nyomda: Polar Studio Kft. (Salgótarján)

Készült 300 példányban.

